

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

4/2006

ALUETALOUS JA ELINKEINOELÄMÄ

Korkeasuhdanne ja
tuotantokapasiteetti
täyskäytössä

VÄESTÖ

Ulkomainen
muuttoliike kohdistui
pääkaupunkiseudul-
le

TYÖMARKKINAT

Työllinen työvoima
kasvoi

Avoimia työpaikkoja

entistä enemmän

Tehtyjä työtunteja
ennätysellisen
paljon

YMPÄRISTÖ

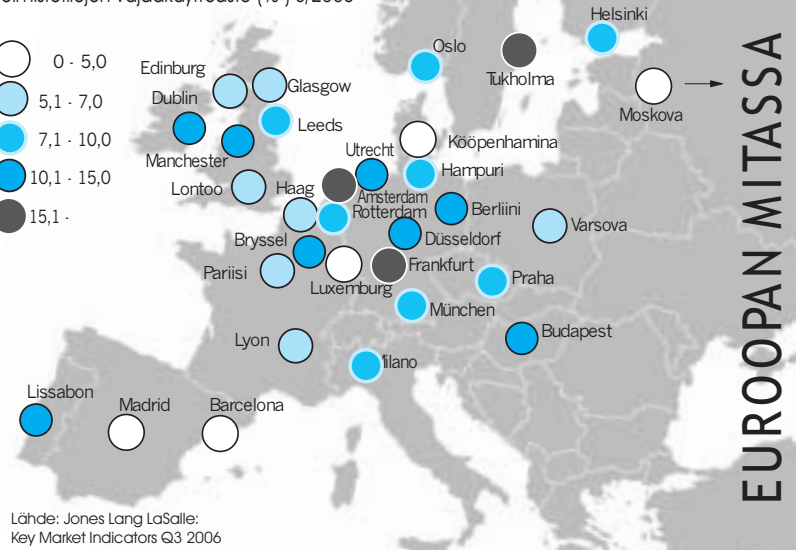
Ilman hiukkaspitoi-
suudet ennätyskor-
keita elokuussa

VALOKIILASSA

Timo Sirkiä
Kuutoskaupunkien
asukkaiden asiointi-
mahdollisuudet
keväällä 2006

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 8.12.2006

Toimistotilojen vajaakäyttöaste (%) 3/2006

Lähde: Jones Lang LaSalle:
Key Market Indicators Q3 2006

Toimistotilojen vajaakäyttöaste keskitasoa Helsingissä

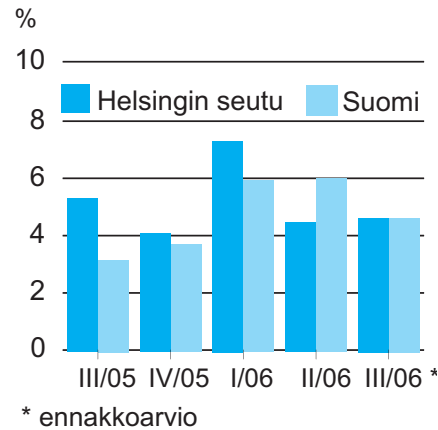
Helsingin toimistotilojen vajaakäyttöaste oli syyskuussa eurooppalaisittain keskitasoa, 8,5 prosenttia. Vuonna 1995 se oli 7 prosenttia ja vuosituhannen alussa vain 0,7 prosenttia. Oslossa vajaakäyttöaste oli tämän vuoden syyskuussa prosenttiyksikön vähemmän kuin Helsingissä, kun vuonna 2000 se oli 5 prosenttia ja viisi vuotta aikaisemmin 9 prosenttia. Tukholmassa tilanne oli samantyyppinen kuin Helsingissä vuosina 1995 ja 2000, mutta kuluvan vuoden kolmannen neljänneksen lopussa vajaakäyttöaste oli 15 prosenttia.

Syyskuussa Amsterdamissa ja Frankfurtissa vajaa viidesosa toimistotiloista ei ollut käytössä. Saksan kaupungeista myös Berliinissä ja Düsseldorfissa vajaakäyttöaste oli korkea. Ensiksi mainitussa kaupungissa se oli 10,5 prosenttia ja jälkimmäisessä 12,4 prosenttia. Münchenissä käyttämättöminä oli 9,5 prosenttia toimistotiloista, Hampurissa 7,9 prosenttia ja Rotterdamissa 8 prosenttia.

Korkeimmat käyttöasteet olivat Moskovassa, Luxemburgissa, Madridissa, Kööpenhaminassa ja Barcelonassa. Moskovassa toimistotilojen vajaakäyttöaste oli 2,6 prosenttia sekä muissa mainituissa kaupungeissa hieman alle 5 prosenttia. Pariisissa se oli 5,1 prosenttia ja Lontoossa 5,9 prosenttia.

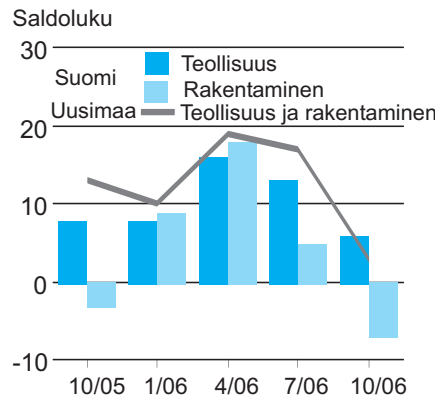
Tuotannon volyymi

Muutos (%) edellisestä vuodesta

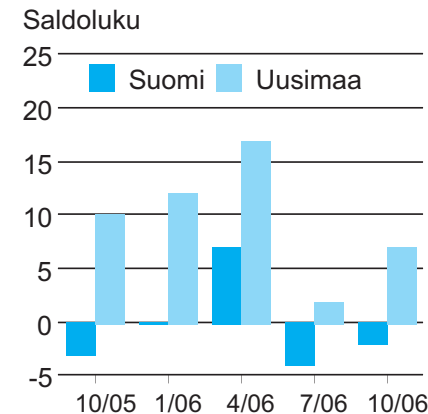
Lähde: Tilastokeskus, YTV ja Seppo Laakso

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, suhdannebarometri

Palveluyritysten odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, suhdannebarometri

ALUETALOUS

Tuotannon kasvuvauhti seudulla sama kuin koko maassa

Tuotanto kasvoi Helsingin seudulla ennakoarvion mukaan noin 4,5 prosenttia edellisvuodesta kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Koko maan tuotanto lisääntyi suunnilleen saman verran. Tuotannon kasvu perustui alkuvuoden tapaan moneen toimialaan, sillä sekä teollisuus että suurimmat palvelualat kasvoivat vahvasti. Sen sijaan rakentamisen kasvu hiipui. Helsingin seudun tuotanto on kasvanut viimeksi kuluneen vuoden ajan suunnilleen samaa tahtia kuin koko maassa. Koko maan kasvuveturin rooliin, joka Helsingin seudulla oli 1990-luvun jälkipuolella, alue ei kuitenkaan ole palannut.

Suhdantetilanne tavanomaista parempi – tuotantokapasiteetti täyskäytössä

Elinkeinoelämän suhdannekuva on jatkunut vahvana alkusyksyllä. Sekä teollisuuden, palvelujen että rakentamisen yritykset luonnehtivat suhdantetilannetta tavanomaista paremmaksi. Hyvän suhdannevaiheen ennustetaan jatkuvan vielä vuodenvaihteessa ja ensi vuoden alkupuolella. Teollisuudessa näymät ovat hieman aiempaa varovaisemmat, mutta käännettä heikompaan ei vielä ennusteta.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset ovat aiempaa varovaisemmat EK:n lokakuussa 2006 tekemän suhdannekyselyn mukaan. Suhdannenäkymien saldoluku oli 3, kun heinäkuussa tehdyssä kyselyssä saldoluku oli 17. Koko maassa saldoluku oli teollisuudessa 6 ja rakentamisessa -7. Uudenmaan vastaajista 81 prosenttia arvioi lokakuussa suhdanteiden pysyvän muuttumattomina. Paranemista ennakoiti 11 prosenttia alasta kun taas 8 prosenttia yrityksistä uskoo suhdanteiden heikentyvän.

Tuotannon kasvu on Uudellamaalla jatkunut tasaisena alkusyksyn aikana. Tuotantokapasiteetti on hyvin käytössä, sillä lokakuussa vastaajista 95 prosenttia arvioi kapasiteetin olevan täyskäytössä, ja vain 5 prosenttia alasta ilmoitti kapasiteettia olevan vapaana.

Tilauksia on tavanomaista enemmän, saldoluku 18. Vientitilauksikannan saldoluku sen sijaan on -2. Valmiiden tuotteiden varastot ovat normaalit. Uudellamaalla henkilökuntaa on hieman lisätty loppukesän ja alkusyksyn aikana. Työvoiman määrä on vuoden takaista suurempi. Henkilökuntaa suunnitellaan hieman vähennettävän loppuvuoden aikana. Kustannukset ovat nousseet viime kuukausina hintoja enemmän, mutta kannattavuus on yhä vuoden takaista parempi. Investoinnit ovat lisääntyneet, ja kilpailuasemat ovat vähän kohentuneet syksyn aikana.

Palveluyritykset

Uudenmaan palveluyritysten ajantasainen suhdantetilanne on parantunut alkusyksyn aikana. Suhdanteiden ennakoitaan kohentuvan hieman myös loppuvuoden kuluessa. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa 7, kun saldoluku oli heinäkuussa 1. Koko maassa saldoluku oli -2 lokakuussa.

Lokakuussa vastaajista 77 prosenttia arvioi suhdanteiden pysyvän lähikuukausina ennallaan. Vastaa-
jista suhdanteiden odotti paranevan 15 prosenttia ja 8 prosenttia uskoi suhdanteiden huononevan.
Uudenaan palveluyritysten suhdanneodotukset ovat koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntin kasvu on vauhdittunut alkusyksyn aikana. Myynti on lisääntynyt selvästi myös vuoden ta-
kaiseen verrattuna, saldoluku 51. Myyntikehityksen uskotaan pysyvän hyvänä seuraavan puolen
vuoden ajan. Henkilökunnan määrä on lisääntynyt viime kuukausina. Työvoimaa suunnitellaan lisät-
tävän edelleen loppuvuoden kuluessa.

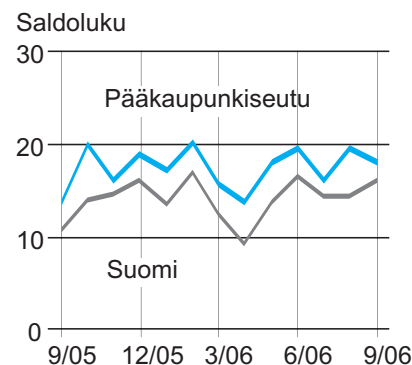
Kuluttajat luottavaisia tulevaisuuden suhteen

Kuluttajien luottamusindikaattorin arvo oli 18,0 syyskuussa pääkaupunkiseudulla. Koko maassa ku-
luttajat eivät olleet aivan yhtä luottavaisia, sillä indikaattorin arvo oli 16,1. Jo pitkään pääkaupun-
kiseudulla kuluttajien luottamusta kuvaava saldoluku on ollut koko maata korkeampi. Elokuussa
luku oli 19,5 ja heinäkuussa 16,2 pääkaupunkiseudulla. Mainittuina kuukausina koko maassa saldo-
luku oli 14,4.

Sekä pääkaupunkiseudun että koko maan kuluttajista noin 23 prosenttia olettaa Suomen taloudelli-
sen tilanteen olevan nykyistä paremman vuoden kuluttua ja 21 prosenttia odottaa sen huononevan,
joten saldoluku sai arvon 1,2 syyskuussa. Työttömien määrän suhteen pääkaupunkiseudun kulutta-
jat olivat koko maata toiveikkaampia. Saldoluku oli pääkaupunkiseudun aineiston perusteella 11,1 ja
koko maassa 8,5. Noin 40 prosenttia pääkaupunkiseudun vastaajista oletti työttömiä olevan vähem-
män vuoden kuluttua ja 17,7 prosenttia oletti työttömiä olevan enemmän.

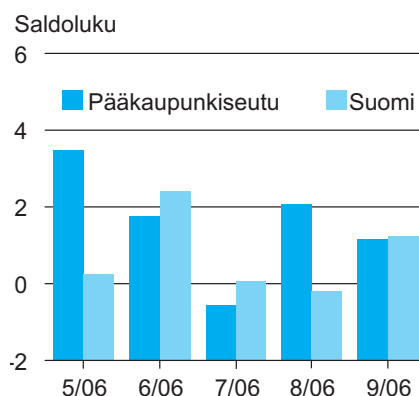
Myös oman talouden kehityksen suhteen kuluttajat olivat näkemyksissään toiveikkaita. Tilanteen
parantumista odotti kolmasosa kuluttajista ja noin 7 prosenttia oletti oman taloudellisen tilanteensa
vuoden kuluttua nykyistä huonommaksi. Saldoluku oli syyskuussa 15,9. Kotitaloudet uskovat vah-
vasti omiin säästämismahdollisuuksiin tulevaisuudessakin. Sitä kuvaava saldoluku oli syyskuussa
43,9 pääkaupunkiseudulla ja 44,7 koko maassa. Kolme neljästä pääkaupunkiseudun kuluttajasta
olettaa todennäköisesti säästävänsä seuraavien 12 kuukauden aikana.

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien odotukset Suomen talou- den kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana

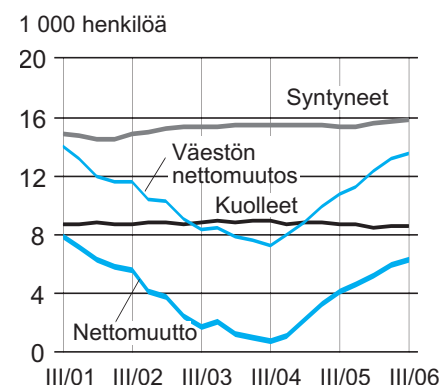
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

VÄESTÖ

Muuttovoitto ja luonnollinen väestönlisäys samaa suuruusluokkaa

Helsingin seudun väestömäärä kasvoi kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä muuttovoiton an-
siosta 2 160 henkilöllä. Luonnollinen väestön lisäys oli 2 040 henkilöä, sillä syntyneitä oli 4 080 ja
kuolleita 2 040 henkilöä.

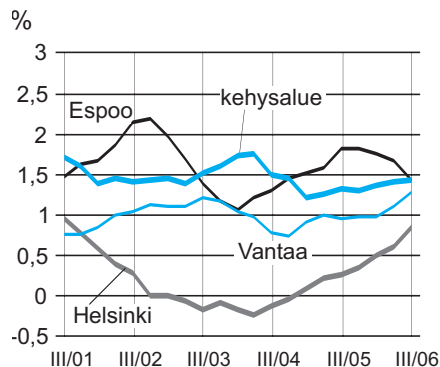
Väestömuutos ja sen osatekijät Helsingin seudulla, liukuva vuosisumma

Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

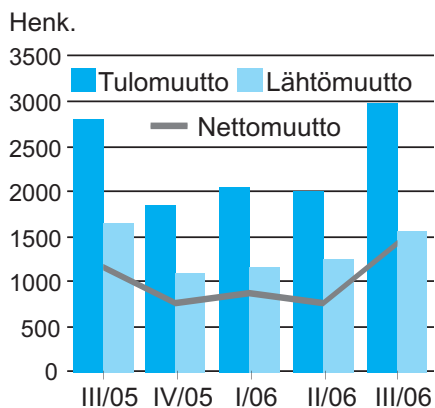
Väestönmuutos Helsingin seudulla alueittain

Väestönmuutoksen osuus (%) väestöstä

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

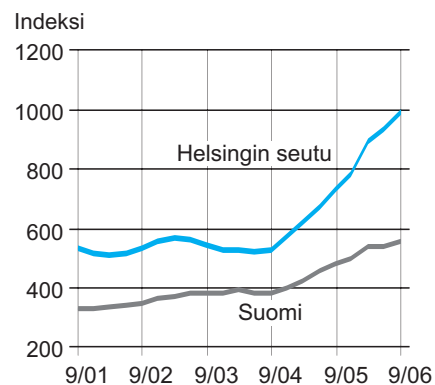
Ulkomainen nettomuutto Helsingin seudulle

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Avoimet työpaikat

Kausitasoitettu indeksi (3/93=100)

Lähde: Työministeriö, työväilytilasto

Muuttoliike on yleensäkin vilkasta syksyn alkaessa ja muuttajien määrät olivatkin samaa suuruusluokkaa kuin aiempien vuosien vastaavina ajankohtina. Helsinkiin muutti 11 310 henkilöä ja lähtömuuttajia 9 800, joten väestömäärä kasvoi muuttoliikkeestä johtuen 1 510 asukkaalla. Espooseen muuttaneita oli 5 280 henkilöä ja sieltä muutti pois 4 710 asukasta, joten tästä johtuva väestömäärän kasvu oli 570 asukasta. Vantaalle muutti 4 020 ja pois muutti 3 910 henkilöä. Muuttovoitto oli siis 110 uutta vantaalaista. Kehyskunnissa tulo- ja lähtömuuttajien määrät sen sijaan olivat lähes samaa suuruusluokkaa, joten muuttoliike ei juuri vaikuttanut väestömäärään. Muuttotappio oli noin 60 asukasta.

Helsingissä luonnollinen väestönkasvu oli 460 henkilöä heinä–syyskuussa. Espoossa syntyneitä oli noin kaksi kolmasosaa kuolleita enemmän, joten tästä johtuen väestö kasvoi 610 henkilöllä. Vantaalla syntyneitä oli 470 kuolleita henkilöitä enemmän. Syyskuun lopussa Helsingin asukasluvu oli 564 340, Espoon 234 140 ja Vantaan 189 440 asukasta. Kehyskunnissa asui 266 490 henkilöä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan.

Ulkomainen muuttoliike kohdistui pääkaupunkiseudulle

Ulkomainen muuttovoitto toi 1 420 uutta asukasta Helsingin seudulle kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Kehysalueen ulkomainen muuttovoitto oli vain 70 asukasta, joten suurin osa ulkomaisesta muuttovoitosta kohdentui pääkaupunkiseudulle. Muuttovoitto ulkomailta Helsinkiin oli 910 henkilöä, Espooseen 350 ja Vantaalle 90.

TYÖMARKKINAT

Työllinen työvoima kasvoi - avoimia työpaikkoja entistä enemmän

Työkäisen väestön määrä oli Helsingin seudulla heinä–syyskuussa 969 600 henkilöä. Heistä 70 prosenttia oli työllisiä, joten työssäkävijöitä oli noin 677 400. Heidän määränsä oli kasvanut 2,9 prosenttia eli 19 000 henkilöllä vuotta aikaisempaan tilanteeseen verrattuna. Työttömänä oli 34 200 henkilöä ja vähennys oli 12,5 prosenttia viime vuoden kolmannen neljänneksen verrattuna. Työvoiman ulkopuolella olevien määrä oli laskenut 1,5 prosenttia viime vuoteen verrattuna ja heitä oli 258 100 henkilöä Helsingin seudulla.

Työllinen työvoima kasvoi etenkin Helsingissä. Lisäys oli 16 200 henkilöä eli 5,5 prosenttia viime vuoden heinä–syyskuuhun verrattuna. Espoossa työllinen työvoima laski 2,6 prosenttia ja Vantaalla se säilyi käytännöllisesti katsoen samalla tasolla kuin vuotta aikaisemminkin. Espoossa työlliseen työvoimaan kuului 120 200, Vantaalla 106 000 ja Helsingissä 308 500 henkilöä.

Syyskuussa työvoimatoimistoon ilmoitettuja avoimia työpaikkoja oli Helsingin seudulla 9 611. Kasvua edellisvuodesta oli 28 prosenttia. Koko maassa määrä kasvoi 16,8 prosenttia. Lisäys oli 4 161 työpaikkaa. Kaikkiaan avoimen työpaikkojen määrä oli Suomessa 28 897.

Julkinen hallinto ja teollisuus lisäsivät työvoimaansa

Helsingin seudulla työllisen työvoiman määrä lisääntyi eniten julkisen hallinnon ja teollisuuden toimialoilla. Julkisen hallinnon työntekijöiden määrä oli kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä 36 300 henkilöä ja heidän määränsä nousi kymmenesosan edellisvuoteen verrattuna. Teollisuus oli työnantajana 93 700 henkilölle, joka oli noin 14 prosenttia Helsingin seudun työllisestä työvoimasta. Lisäys oli 7 500 työntekijää eli 8,7 prosenttia. Helsingin seudun työvoimasta vajaa viidesosa oli liike-elämän palveluissa eli noin 128 500 henkilöä. Heidän määränsä oli kasvanut 6,5 prosenttia viime vuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna.

Työttömyys vähentynyt yhä - etenkin Helsingissä

Tilastokeskuksen tietojen mukaan työttömyysaste oli kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä 4,8 prosenttia Helsingin seudulla. Koko maassa se oli 6,8 prosenttia ja Helsingissä 4,5 prosenttia. Edellisen kerran työttömyys oli yhtä alhaisissa lukemissa Helsingissä ja Helsingin seudulla vuoden 2001 loppupuoliskolla. Koko maassa työttömyysaste oli alle 7 prosenttia edellisen kerran vuoden 1991 toisella neljänneksellä. Helsingissä työttömyysaste laski vuotta aikaisempaan tilanteeseen verrattuna 1,6 prosenttiyksikköä – naisilla 1,7 ja miehillä 1,5 prosenttiyksikköä.

Viime vuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna Helsingin seudulla työttömyysaste laski 0,8 ja koko maassa 0,4 prosenttiyksikköä. Naisten työttömyysaste väheni 1,3 ja miesten 0,3 prosenttiyksikköä. Koko maassa naisten työttömyysaste laski 0,3 ja miesten 0,5 prosenttiyksikköä.

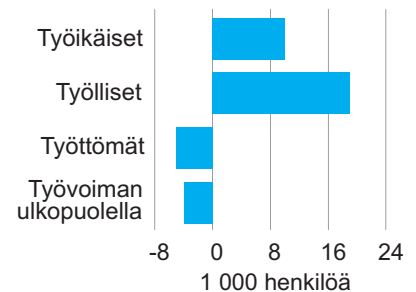
Työvoimaministeriön tietojen mukaan syyskuussa Helsingin seudun työttömyysaste oli 6,7 prosenttia ja koko maan 8,7 prosenttia. Vantaalla se oli 7,1 prosenttia ja Espoossa 5,6 prosenttia. Kehysalueen työttömyysaste oli 5,2 prosenttia.

Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys vähentyneet huomattavasti

Kauan ongelmana ollut pitkäaikaistyöttömyys näyttää helpottuvan. Kehitys on jatkunut suotuisana jo runsaan vuoden ajan. Yli vuoden työttöminä olleiden määrä laski huomattavasti kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä edellisvuoteen verrattuna: Helsingin seudulla vähennys oli 12,7 prosenttia, Helsingissä 17 prosenttia, Espoossa 10,5 prosenttia, Vantaalla 7,5 prosenttia ja kehyskunnissa 10,6. Helsingissä oli syyskuussa 7 100 pitkäaikaistyötöntä. Espoossa heitä oli 1 980, Vantaalla 2 270 ja kehyskunnissa 2 080. Koko maassa oli 61 690 yli vuoden työttömänä ollutta henkilöä.

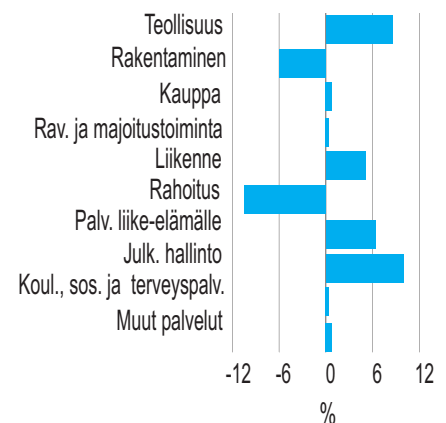
Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna nuorisotyöttömyys oli laskenut Helsingissä 14,2 prosenttia ja koko maassa 14,9 prosenttia. Espoossa laskua oli 13,2 prosenttia ja kehysalueella 11,8 prosenttia. Vantaalla nuorten työttömien määrä oli kasvanut 1,5 prosenttia. Helsingin seudulla oli syyskuussa 3 440 alle 25-vuotiasta työtöntä. Helsingissä heidän määränsä oli 1 560, Espoossa 550 ja Vantaalla 680. Koko maassa nuoria työttömiä oli noin 24 000.

Työikäisten (15-74 v.) määrän muutos pääasiallisen toiminnan mukaan Helsingin seudulla (1000 henkeä)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

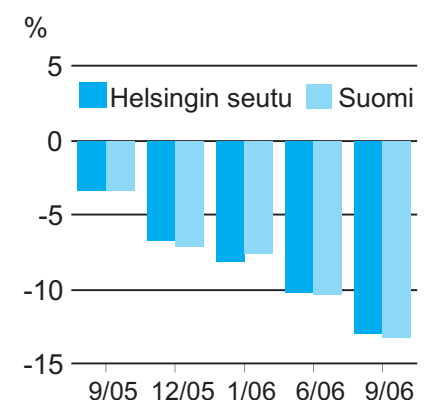
Työllisen työvoiman muutos (%) edellisestä vuodesta toimialoittain

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

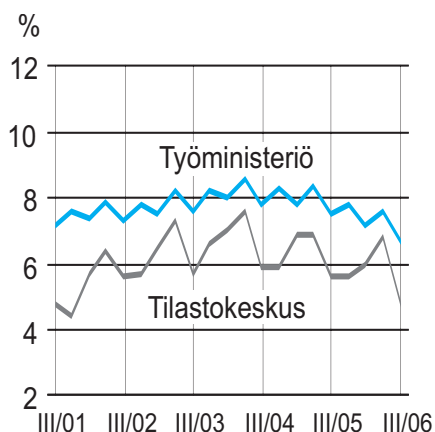
Pitkäaikaistyöttömyys

Muutos (%) edellisestä vuodesta

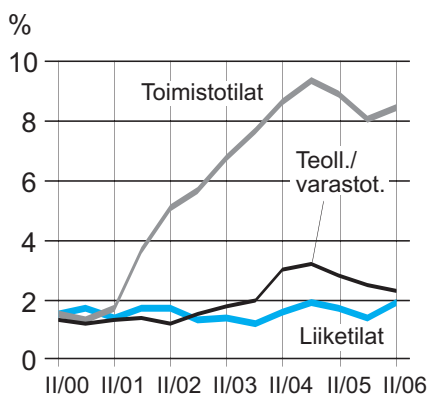
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste (%) Helsingin seudulla

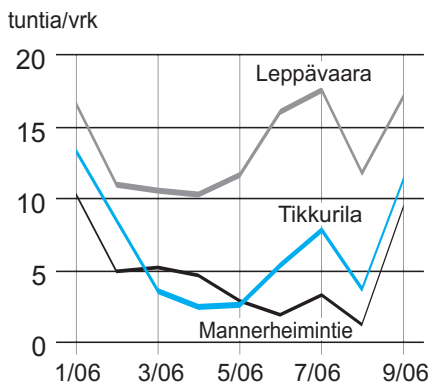
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja työministeriö, työvälistilasto

Tyhjien toimitilojen osuus (%) toimitilakannasta pääkaupunkiseudulla

Lähde: KTI Kiinteistötieto Oy ja Catella

Ilmanlaadultaan hyvien tuntien keskimääräinen lukumäärä vuorokaudessa

Lähde: YTV, Seutu- ja ympäristötieto

Tehtyjä työtunteja ennätysellisen paljon

Tehdyt työtunnit lisääntyivät Helsingin seudulla kolmannella neljänneksellä 12,6 prosenttia ja koko maassa 6,3 prosenttia viime vuoden kolmannen neljänneksen verrattuna. Helsingin seudulla kasvu oli ennätysellinen viime vuosikymmeneenkin verrattuna. Työtunteja tehtiin Suomessa 1 020 milj. ja Helsingin seudulla 269 milj. tuntia.

TOIMITILAMARKKINAT

Rakentaminen vaikuttanut vajaakäyttöasteeseen

Toimistojen vajaakäyttöaste nousi pääkaupunkiseudulla alkuvuoden aikana. Merkittävin tätä selittävä tekijä on voimakas rakentaminen, joka synnytti samana aikana n.65 000 m² uutta toimistoa pääkaupunkiseudulle. Rakentamisen vilkkaudesta johdosta toimistotilojen nettokäyttöönotto pysyi kuitenkin positiivisena (n. 27 000 m²), mikä kertoo vuokrauskysynnän aktiivisuuden säilymisestä. Erityisesti uudehkot, laadukkaat ja joustavat tilat menestyvät hyvin markkinoilla. Helsingissä toimistotilojen vajaakäyttöaste oli noin 8,0 prosenttia kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Keskustan liiketilat ovat edelleen täyskäytössä, ja niiden tulevaisuuskin nähdään varsin vahvana sekä käyttöasteen että vuokratasojen näkökulmasta.

Espoossa tyhjää toimistotilaa on edelleen runsaasti. Vajaakäyttöaste oli 12,3 prosenttia. Eniten tyhjää tilaa on Otaniemen, Olarin-Niittykummun ja Leppävaaran alueilla. Vantaalla vajaakäyttöaste oli 6,4 prosenttia. Toimistojen vajaakäyttö on muhin suurin kaupunkeihin nähden maltillisella tasolla, etenkin Lentokentän sekä Tikkurilan-Viertolan alueilla.

YMPÄRISTÖ

Ilman hiukkaspitoisuudet ennätyskorkeita elokuussa

Ilma oli pääkaupunkiseudulla kesä- ja heinäkuussa puhdasta. Kuitenkin liikenteen pakokaasut heikensivät kesälläkin Helsingin keskustan ilmanlaatua vilkasliikenteisillä alueilla. Elokuussa Venäjän metsäpalojen savuja kulkeutui pääkaupunkiseudulle usein. Pienhiukkaspitoisuudet olivat kohonneita YTV:n mittausasemilla 14 vuorokautena. Ensimmäinen sakea ja kapea savuvana saapui elokuun 9. päivänä, jolloin mitattiin korkeita jopa yli 150 µg/m³ olevia hiukkaspitoisuuksia klo 12.45–13.30. Elokuun 21. päivänä havaittiin toinen lyhytkestoinen kapea savuvana klo 15.30 jälkeen, joka aiheutti yli 200 µg/m³ pitoisuuksia. Otsonipitoisuudetkin ovat tänä vuonna olleet edellisvuosia korkeammat.

Kuutoskaupunkien asukkaiden asiointimahdollisuudet

Tietoyhteiskunnan monitorointi-hanke ja tutkimuksen kulku

Tietoyhteiskunnan monitorointi -hankkeen tavoitteena on selvittää tieto- ja viestintätekniikan käyttöä kuudessa suurimmassa kaupungissa: Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Turussa ja Oulussa. Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina väestötietojärjestelmästä satunnaisesti poimituille vähintään 10 vuotta täyttäneille henkilöille vuoden 2006 maaliskuun alkupuolelta kesäkuuhun Tilastokeskuksessa. Kuutoskaupunkien brutto-otoksessa oli 1 637 vastaajaa. Tutkimuksen vastausosuus oli 63,1 prosenttia.

Tutkimuksen aiheita ovat mm. väestön tietokoneen ja internetin käytön yleisyys, käyttötarkoitukset ja käyttöpaikat, verkon kautta tapahtuva asiointi, kuluttajien verkkokauppa sekä matkapuhelinviestintä. Kuutoskaupunkien asukkaille esitettiin haastattelussa kysymyksiä, mm. asiointimahdollisuuksista kaupunkiin päin.

Asiointimahdollisuudet kaupunkiin päin

Palvelupisteiden riittävyys

Asukkailta kysyttiin, onko heidän kokemuksensa mukaan kotikaupungissa riittävästi palvelupisteitä, joissa voi käydä hoitamassa asioita. Enemmistön (71 %) mielestä palvelupisteitä on riittävästi. Vain 13 prosenttia asukkaista totesi, että palvelupisteitä ei ole riittävästi, ja 15 prosenttia ei ottanut kantaa asiaan.

Miehet (74 %) olivat useammin tyytyväisiä palvelupisteiden riittävyteen kuin naiset (69 %). Yli 50-vuotiaat olivat tyytyväisempiä palvelupisteiden riittävyteen kuin alle 50-vuotiaat. Noin kaksi kolmesta 15–50-vuotiaasta ja kolme neljästä yli 50-vuotiaasta arvioi, että kotikaupungissa on palvelupisteitä riittävästi asioiden hoitamista varten. 55–74-vuotiaiden miesten arvio asiasta oli kaikkein optimistisin. Heistä neljä viidestä (79 %) vastasi kysymykseen kyllä ja ikäluokan naisista 72 prosenttia.

Palkansaajat (69 %), opiskelijat (73 %) ja eläkeläiset (64 %) arvioivat palvelupisteiden riittävyden melko samantasoisesti. Kotitalouden koko vaikuttaa asiaan siten, että suuremmat kotitaloudet ovat jonkin verran tyytyväisempiä palvelupisteiden riittävyteen kuin pienet kotitaloudet.

Useimmin palvelupisteiden määrä arvioidaan riittäväksi Tampereella, Oulussa ja Espoossa, joissa tyytyväisiä oli kolme neljäsosaa asukkaista. Vantaalla, Turussa ja Helsingissä noin kaksi kolmesta oli tyytyväinen palvelupisteiden riittävyteen. Internetin käyttäjien arvio asiasta ei juuri poikkea kaikkien asukkaiden arvioista. Kaupungin internetsivuilla käyneet internetin käyttäjät ovat melkein yhtä usein tyytyväisiä palvelupisteiden riittävyteen kuin asukkaat, jotka eivät ole käyneet kaupunkinsa internetsivuilla.

Asioiden hoito puhelimitse

Kuinka helposti asioita saa kaupunkiin päin hoidettua puhelimitse? Kysymyksen vastausvaihtoehtoisiksi esitettiin: helposti, melko helposti, vaivalloisesti ja ei osaa sanoa. Asioiden hoito puhelimitse on helppoa 15 prosentin mielestä. Lähes puolet asukkaista oli sitä mieltä, että asiat saa hoidettua puhelimitse melko helposti. Vajaa kolmannes oli sitä mieltä, että asioiden hoito puhelimitse on vaivalloista. Kysymykseen ei osannut vastata 13 prosenttia.

Tässäkin asiassa 50 vuoden ikä näyttää olevan jonkinlainen rajapyykki. Alle 50-vuotiaista yksi kahdeksasta ja yli 50-vuotiaista lähes joka viides oli sitä mieltä, että asioiden hoito sujuu helposti. Kun otetaan mukaan ne, joiden mielestä asioiden hoito on melko helppoa, niin ikäryhmien erot tasaantuvat ja kääntyvät jopa päinvastaisiksi. Yli 50-vuotiaiden ikäluokassa on suhteellisesti eniten (32 %) asukkaita, jotka kokevat asioiden hoidon puhelimitse vaivalloiseksi, kun 30–50-vuotiaista näin kokee 27 prosenttia ja 15–30-vuotiaista 23 prosenttia. Iäkkäiden mielipiteet ovat kantaaottavampia suuntaan ja toiseen. Sukupuolella eikä myöskään talouden koolla ole yhteyttä mielipiteeseen puhelinasioinnin sujuvuudesta.

Asioiden hoito puhelimitse koetaan Espoossa selvästi vaivalloisemmaksi kuin muissa kaupungeissa. Jopa 39 prosenttia kaupungin asukkaista arvioi, että asiain hoito puhelimitse on vaivalloista, kun muissa kaupungeissa näin arvioi 24–27 prosenttia asukkaista. Näyttää siltä, että tyytyväisimpiä asiointimahdollisuuksiin ollaan Oulussa, jossa saatiin eniten "asioiden hoito on helppoa" -lausumia.

Internet-asiointi

Seuraavaksi kysyttiin: "Kokemuksenne mukaan voiko internetin kautta hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita?" Neljä asukasta kymmenestä oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita, ja 16 prosenttia oli eri mieltä. Johtopäätelmiä tehdessä on otettava huomioon se, että kysymys esitettiin myös internetiä käyttämättömille, mitä ilmentääkin se, että 43 prosenttia ei osannut vastata kysymykseen.

Miehistä 48 prosenttia ja naisista 35 prosenttia oli tyytyväisiä asiointimahdollisuuksiin internetin kautta. Ikävuodesta 50 ylöspäin internetasiointiin ollaan harvemmin (30 %) tyytyväisiä kuin nuoremmissa ikäluokissa (48 %), mutta ei osaa sanoa -vastausten osuus alkaa kasvaa siksi, että internetin käyttäjien osuus on 50–74-vuotiaiden ikäluokassa vain vähän yli puolet siitä mitä 15–49-vuotiaiden ikäluokassa (93 %).

Jos tarkastellaan internetin käyttäjien näkökulmasta, niin heistä puolet oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita. Joka viides oli asiasta eri mieltä, ja joka kolmas ei internetin käyttäjästäkään osannut vastata kysymykseen. Ilmeisesti päivittäisten asioiden hoitaminen internetin kautta ei ole vielä niin yleistä, että arvioiminen olisi helppoa tai ei ylipäätään tiedettä, minkä asioiden hoitaminen internetin kautta on mahdollista.

Alle 30-vuotiaat internetin käyttäjät ovat asiointimahdollisuuksiin tyytyväisempiä kuin yli 30-vuotiaat internetkäyttäjät, ja toisin kuin monessa muussa kysytyssä asiassa, 50 vuotta ei ole tässä asiassa minkäänlainen vedenjakaja. Iän kasvaessa kuitenkin ei osaa sanoa -vastausten osuus lisäänty. Alle 30-vuotiaista neljännes ja yli 50-vuotiaista lähes puolet ei osannut sanoa kantaansa asiaan. Alle

30-vuotiaiden ikäluokassa sukupuoli ei juurikaan erottele mielipidettä, mutta yli 30-vuotiaiden ikäluokassa miehet arvioivat asiointimahdollisuudet useammin riittäviksi kuin naiset.

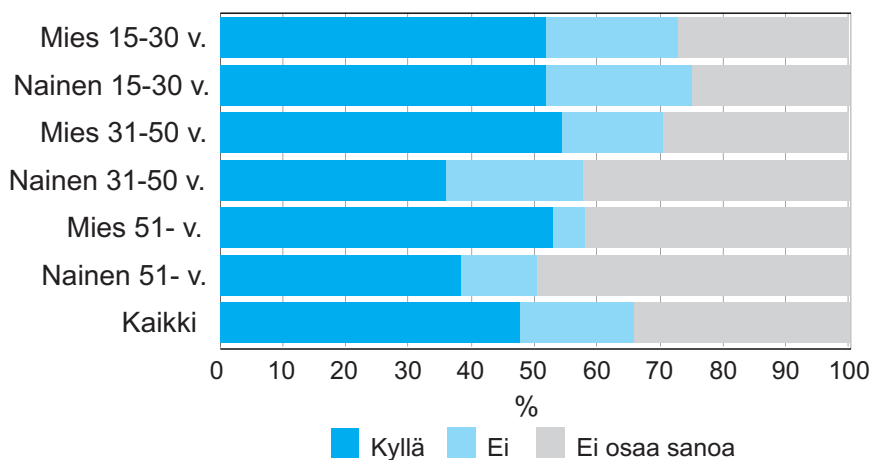
Internetiä käyttävistä palkansaajista 45 prosenttia, opiskelijoista 59 prosenttia ja eläkeläisistä 37 prosenttia oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita. Eläkeläisistä puolet, palkansaajista joka kolmas ja opiskelijoista joka neljäs ei osannut vastata kysymykseen.

Perhetalouksissa asiointimahdollisuuksien riittävyteen internetin kautta ollaan vähän useammin tyytyväisempiä kuin yhden tai kahden henkilön talouksissa, mutta myös tyytymättömien osuus on suurempi. Näin ainakin, jos asiaa mitataan kyllä- ja ei-vastauksien osuuksilla. Asiaa ei osattu useinkaan arvioida yhden ja kahden henkilön talouksissa, joissa koti-internetiä ei ole yhtä yleisesti kuin perhetalouksissa. Toukokuussa 2006 tehdyn Tilastokeskuksen kuluttajabarometritutkimuksen mukaan yhden henkilön kotitalouksista oli internet 51 prosentilla, kahden henkilön talouksista 67 prosentilla ja vähintään kolmen henkilön talouksista 89 prosentilla.

Kotona internetiä käyttävistä henkilöistä 48 prosenttia (ja eos 34 %) arvioi asiointimahdollisuudet riittäviksi ja kotona internetiä käyttämättömistä 21 prosenttia (ja eos 70 %). Asiointimahdollisuuksiin perehtyminen ei siis ainakaan näytä lisäävän tyytymättömyyttä. Talouden koon ja koti-internetin käytön mukaan asiassa ei ole juurikaan vaihtelua.

Internetin käyttäjien mielipiteet tässä kysymyksessä vaihtelevat kaupungeittain vähemmän kuin useimmissa muissa kysymyksissä. Ilmeisesti asiointimahdollisuudet ovat kaupungeissa jokseenkin samaa tasoa tai asiointista on vähän toisistaan eriäviä konkreettisia kokemuksia.

Kuvio 1. "Kokemuksenne mukaan voiko internetin kautta hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita?" Vastausosuudet (%) internetin käyttäjistä ikäluokittain ja sukupuolen mukaan kuutoskaupungeissa, kevät 2006.

Taulukko 1. Vastaajien näkemykset kaupungin palvelujen riittävydestä, asioiden hoitomahdollisuuksista puhelimitse tai internetin avulla kuutoskaupungeissa, keväällä 2006.

	Palvelupisteden riittävyys		Asioiden hoito puhelimitse		Mahdollisuus hoitaa riittävän monia asioita internetin kautta	
	riittävästi, % asukkaista	riittävästi, % internetin käyttäjistä	helposti, % asukkaista	melko helposti, % asukkaista	kyllä, % internetin käyttäjistä	kyllä, % kaikista asukkaista
Helsinki	69	68	15	41	46	38
Espoo	74	72	11	37	51	44
Vantaa	67	67	12	55	45	43
Tampere	77	75	8	44	51	43
Turku	68	66	12	49	49	40
Oulu	75	72	20	48	50	43
Kuutoset	71	70	15	44	48	41

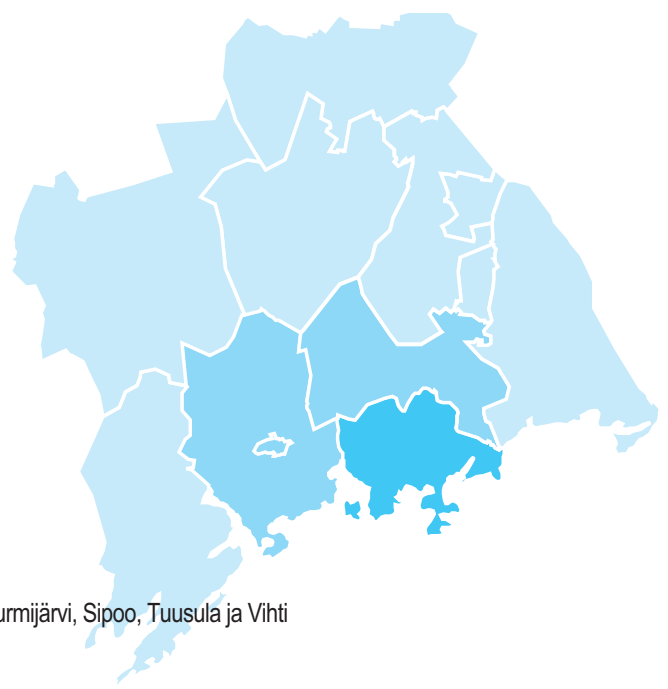
Yhteenveto

Useampi kuin kaksi kolmesta on sitä mieltä, että asuinkaupungissa on riittävästi palvelupisteitä asioiden hoitamista varten. Kuusi asukasta kymmenestä arvioi, että puhelimitse saa hoidettua asioita kaupunkiin päin helposti tai melko helposti. Puhelinasioinnin helppoudessa oli huomattavia arviointieroja kaupunkien kesken.

Joka toinen kuutoskaupungin asukas ja enemmistö internetin käyttäjistä oli käynyt alkuvuonna kotikaupunkinsa internetsivuilla, joten kiinnostusta kaupunkien internetsivujen tietopalveluja kohtaan on aika laajaa. Kaupunkien välillä kuitenkin on huomattavaa vaihtelua kotisivuilla käymisessä. Alle 50-vuotiaat ovat käyneet selvästi useammin internetsivuilla kuin yli 50-vuotiaat.

Internetsivujen tietopalveluista asukkaat arvioivat tarpeellisimmaksi tiedot kaupungin virastojen ja laitosten palveluista sekä osoitteista ja aukioloajoista. Toiseksi tarpeellisimmaksi arvioitiin osoitehaulla toimiva karttapalvelu. Kummastakin palvelusta oli kiinnostunut vähintään yhdeksän kymmenestä asukkaasta. Lähes yhtä tarpeellisiksi palveluiksi arvioitiin mahdollisuus antaa palautetta kaupungin palveluista ja tehdä aloitteita sekä tapahtumakalenteri. Vähiten oli kiinnostusta yleisönsastoon tai keskustelupalstoihin. Useimmille internetsivujen tietopalveluille voinee kyselyn perusteella ennakoita laajaa käyttäjäjoukkoa tulevaisuudessa.

Puolet internetin käyttäjistä oli sitä mieltä, että internetin kautta voi hoitaa kaupunkiin päin riittävän monia asioita. Joka kolmas internetin käyttäjä ei osannut vastata kysymykseen, joten ilmeisesti päivittäisten asioiden hoitaminen internetin kautta ei ole vielä niin yleistä, että arvioiminen olisi helppoa tai ei ylipäättäen tiedetä, minkä asioiden hoitaminen netin kautta on mahdollista. Tietoisuus palveluista tai niiden käyttö ilmeisestikin lisää tyytyväisyyttä. Internetin käyttäjien mielipiteet tässä kysymyksessä vaihtelevat kaupungeittain vähemmän kuin useimmissa muissa kysymyksissä.

Aluejako

Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
Kehysalue:	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Nurmijärvi, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Uusimaa:	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

Ilman epäpuhtauksien (rikkidioksidi, typpidioksidi, häkä, otsoni ja hengitettävä pöly) kuukausittaisiin maksimiarvoihin perustuva indeksi.

Julkisen liikenteen matkustajat:

Helsingin sisäisen liikenteen matkustajamäärä.

Kuolleisuus (eli kuolevuus):

Käsitteellä tarkoitetaan kuolemista ilmionä, jonka väestöllistä vaikutusta tutkitaan, tai mitä tahansa mittalukua, joka ilmoittaa kuolleiden osuuden (yleensä promilleina) väestöstä tai jostakin väestöosasta.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Lähteneet ja saapuneet matkustajat yhteensä.

Myynti:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten arvonlisäveron alainen myynti.

Palkkasumma:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten maksama palkkasumma.

Rikokset:

Väkivaltarikokset – poliisin tietoon tulleet henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset – poliisin tietoon tulleet varkaudet, näpistyksen, ryöstöt, vahingon teot, moottoriajoneuvon luvattomat käyttöönotot, petokset jne.

Saldoluku:

Saldoluvulla suhdanne- ja kuluttajabarometrissä kuvataan odotuksia, ja se saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa optimistisia odotuksia.

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia. 1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvoihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus. 2) Suomi: Tilastokeskuksen Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonais-tuotannon ennakkotieto.

Työväilytilasto:

Työministeriön tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin. Työvoimatutkimuksen ja työministeriön luvut poikkeavat: työvoimatutkimuksen työttömyysasteet ovat 2–3 prosenttiyksikköä pienempiä.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

Ilmestyy vuonna 2006 viikoilla 9, 22, 36, 49

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupungin tietokeskus

PL 5520

00099 Helsingin kaupunki

Faksi (09) 169 3200

www.hel2.fi/tietokeskus/suunnat, www.ytv.fi

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. (09) 169 3193

Tuula Lappalainen, Helsingin kaupungin tietokeskus p. (09) 169 3752

etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X

KUSTANTAJAT

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
(YTV)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusryhmä

Vantaan tilasto- ja tutkimusyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Helsingin seudun kauppamari